

Wi Iibru parosifa

Miimow opora

Wi Iibru parosifa fain feenap, Kristen teeria oko Yeesus opora wiar ookam-ikok piipu naep onamik. Moram wi sisin mua-ke wia poromi wia samo-samoramik. Naapeya mua eena parosifa fain wia siisimomak nain nainiw wia kekanowekam naep onak. Fain wia maakek, Mua Maneka Yeesus Krais-pa uuwow maneka onak. O sira makena Krais-ke yia ofakowiya.

Parosifa fain opora feenap maek. Yeesus-na Mua Maneka Muuka akena-ke. Eenapeya wi iiriw profet, wi ensel ne Moses pun wia nomakek. Opor oko feenap, Mua Maneka ona Yeesus anane pris ikainok naep wuak. Naeya os-ke wi Yuuda pris unowa nain wia nomakek. Ne Yeesus aakisa owow iinan-pa pris arep ikua. Ne wi opora wiar opap ookimik nain wia aawinon. O uuwowa nain maken akena-ke. Iiriw Moses sira wuomakeya lotu sira-sira onam-ikemik nain Yeesus uuwowa nain wiar kukusimem-ikua.

Mua Maneka Muuka-ke i opora yiek

1 ¹Iiriw ekeria Mua Maneka-ke iir unowa siisia sira-sira ona profet wia maakeya wis-ke yiena nembesir wia maakemi ofakowam-ikemik. ²Ne naap ekapep ekapep aakisa miiwa weeserow epa fain o kema kamenap ikua nain yia ofakowami uuwowa nain ona Muuka mia-pa ariman wuak. Muuka nain-ke maa unowa onamiarinok naep uuwowa o wapena-pa wuomaya os-ke miiwa ne iinan maa muutitik tawerarek. ³Mua Maneka unum maneka, parina ne kekanowa onaiya ikua nain os pun naap akena-ke. O opora eena maemi miiwa ne iinan maa muutitik kekanowa wieya naap ikomakek. Ne wi miiw mua pina wia iiraromowa uuwowa nain welawap urupep Mua Maneka aken ekeria-pa wiar pokap ikua, eena Mua Maneka unum maneka iinan akena-pa ikua nain.

Mua Maneka Muuka-ke wi ensel wia nomakek

⁴O ona unum maneka eena Mua Maneka iwok nain ookami wi ensel wia nomakek, ne wi o tepak-pa wiar ikemik. ⁵Nain feenap, iiriw akena Mua Maneka-ke ona Muuka maemi maek,

“Yo Wiawi wiar ikainen, ne o yena Muuka efar ikainok.” (*Someka 2.7*)

Ne Muuka maakek,

“No yena Muuka-ke, ne yo nena Niawi-ke.” (2 Samuel 7.14, 1 Stori 17.13)
Aria opora eena Muuka maakek nain wi ensel kuisow naap-ko wia maakek-i? Weetak. ⁶Iir nain Mua Maneka ona Muuka kuisow akena nain miiwa poromi maek,

“Mua Maneka ensel unowa nain o unuma fakeruk.” (Lo 32.43)

⁷Ne wi ensel wia maek,

“Wi yo uuwow teeria-ke. Ne wi ewar saarik wia sesekiyem. Ikiwimik nain mukuna wilinowa saarik.” (Someka 104.4)

⁸Ne nainiw Muuka maemi maek,

“Oo, Mua Maneka, no anane saria maneka ikainan. Ne nos-ke miiw emeria mua wia urufami era makena-pa wia pikiwem-ikainan.

⁹No sira samora manek akena miatinep sira makena onowa kookalin. Naapeya Mua Maneka eena nena Mua Maneka-ke wel ikiwosa-pa nefar sawikami saria maneka nefa wueya no kemelowiw ikain. Naap onami unum maneka nieya wi nefamiya ikemik nain no tepak-pa nefar ikemik.” (Someka 45.6-7)

¹⁰Ne pun maek,

“Oo Maneka, no iiriw ekeria miiwa ne iinan maa muutitik nena kema siisia-pa taweraren.

¹¹Ne maa muutitik nain ikoka iiwawun mesenalimon, ne nena wia. No anane maneka naap ikain nain-ke. Maa unowa nain ikoka mia suuwowa saarik awonarep samorarinon.

¹²Ne mia suuwowa awonareya wu-wueskap wafurimik naap oninan. Ne pun mia suuwowa ofa geenareya iirarep enuma wuimik, naap akena oninan. Ne no wia, no anane naap ikainan.”

(Someka 102.25-27)

¹³Aria Mua Maneka-ke maakek,

“No ekapep yena aken ekeria-pa efar poka. Naap ikaeya nena iiwua iiwawun no kepur tepak-pa wia wuinen.” (Someka 110.1)

Aria Mua Maneka opora Muuka maakek fain ensel kuisow-ko naap-ko maakek-i? Weetak. ¹⁴Wi ensel-na wi ewar-ke, ne Mua Maneka uuwowa onomimik. Ona wia sesekeya mua wia asipam-ikaimik, wi eena Mua Maneka wia aaweya ona teeria-pa ikemik, wi nain.

Mua Maneka yia aawok nain maa maneka-ke

2 ¹Ne naapeya i Yeesus opor makena wiar miimamik nain baliwep akena wiar opam-ikok yiam kemapawam-ikowa-ke. Oko i maa melupiw kema irinaremi iiwawun piipuiyen. ²Nain onoma feenap, Mua Maneka opora iiriw wi ensel wia maakeya Moses maakem-ikemik nain opor makena-ke. Ne wi mua opora nain fienap me ookamik nain wia kiripomaya wi sirirowa maneka aawemik. ³Moram o yia aawowa

uuwowa onak nain maa maneka-ke. Yiena Maneka Yeesus yia aawowa nain ona ariman maek. Naeya wiar miimamik nain-keyia maakemi opora nain maken akena-ke naemik. Ne naapeya i opora me wiar miimiyen-na sirirowa maneka aawowa nain kamenap baurariyen? ⁴Opor makena wi eena maemik nain Mua Maneka-ke kekanowami wi mia-pa wiar wueya o kekanowa ariman wiar wuami maa miililina sira-sira onamik. Ne pun ona kookaleya Ewar Eliwa-ke uuwowa ononer wiomakek. Naapeya i opora nain makena-ke naiyen.

Yeesus kiikir yia aawok

⁵Moram opora i eena maemik nain Mua Maneka-ke me wi ensel wia naep miiw enuma oninen naek. Ne pun me wi ensel-ke urufam-ikauk naek, weetak. ⁶I mua yia naek, moram ona opor ara oko-pa feenap maek, “Aa, Mua Maneka, i mua-na maa oram-ke, no me yia kema suuwowa nain yia kema suuwin. Ne pun me yia kakaltowa nain yia kakaltin.

⁷⁻⁸ Aria no mua onap wi ensel tepak-pa wiar wuan, ne wi ensel-ke o lawiliw nomakemik. Ne mua meta ne unum maneka iwemi miiw maa muutitik urufam-ikainok naen.” *(Someka 8.4-7)*

Opora naap maek. Makena, Mua Maneka-ke mua onap maa muutitik os-ke urufam-ikainok naek. Maa kuisowo me urufam-ikowa-ko me ikua, weetak. Nain aakisa mua-ke maa muutitik urufam-ikaeya-ko me urufimik. ⁹Nain Yeesus-ke makena, i naap urufimik. O iiri miiwa-pa ikua nain epa iiw muuta wi ensel tepak-pa wiar ikua. Moram Mua Maneka-ke i miiw mua pina muuta nain yia kemalep os-ke uminok naek. Naapeyao sirirowa maneka aawep umeya Mua Maneka-ke kekanowa ne unum maneka iwok. Naeya aakisa saria ikok miiw maa muutitik urufam-ikaiya.

¹⁰Mua Maneka miiw maa muutitik onomakep urufam-ikaiya, ne neeke yena unum maneka efar amisaruk naek. Os-ke Yeesus yena muuk teeria unowa nain wia aaweya wi unum maneka pun aawuk naep o neek sirirowa aawinok naek. Ne sirirowa aawemi pina sira-sira nomakep dubil maneka ikainok naek. Naapeya Muuka sira naap onak nain pepeka akena imap-puak.

Mua Maneka sira onak nain makena-ke

¹¹Aria Yeesus ne wi mua pina wiar iirareya Mua Maneka teeria-pa wiar ikemik nain unowiya wienu wiawi kuisow. Naapeya o wi unowa nain aamun wia naowa nain emina me ururiya. ¹²Neemi Mua Maneka maakek, “Yo ikoka no unuma nefa fakerami yena aamun unowa wia maakinen. Ne fiirimow epa-pa someka awemi unuma nefa fakerinen,” *(Someka 22.22)*

¹³Ne pun maek,
 “Mua Maneka makena-ke naemi opora wiar opiyem.” (Aisaiya 8.17)
 Ne nainiw maek,
 “Aakisa yo fanem, Mua Maneka muuk teeria unowa yo wapena-pa
 wia wuak nain unowiya fan ikemik.” (Aisaiya 8.18)

Yeesus miiw mua puukap ikok i via asipak

¹⁴Aria Mua Maneka yena muuk unowa wia maek naini miiw mua fanemik. Ne Yeesus pun miiw mua-ke. Yo miiwa-pa ikok umep Satan kekanowa iiwawun wiar samorinen naek, eena miiw mua umowa wuak kekanowa nain. ¹⁵Wi emeria mua umowa keker opamik. Nain-ke wia kaikap-pueya ikemik. Yos-ke umemi wia wasirkamkun wi umowa me keker opak naek. Naapeya o umok. ¹⁶Makena, me wi ensel wia asipekam naep umok, weetak. Wi eena Abraham saarik Mua Maneka opora wiar opimik nain wia aawekam naep umok. ¹⁷O mua-ke, miiw mua pina wiar iirarowa naep wi miiw mua eena ona wiamun unowa nain imenarimik naap imenarek. Ne pun wia kemalep pris woos mua^a arep Mua Maneka patrirowa maek nain ona wame wuami patirap wia aawemi pina wiar iirarinen naek. ¹⁸Akimow unowa iiriw wiar imenareya yoowa maneka aawok. Naapeya aakisa wi akimowa-pa ikemik nain eliw wia asipinon.

Yeesus unum maneka-ke Moses unuma wiar nomakek

3 ¹Naapeya yena teeria epaskun, ni unowiya Mua Maneka-ke nia fareya o teeria-pa wiar ikeman nain, ni Yeesus kema wuam-ikeka. Mua Maneka-ke o uuwowa sesekak, ne o pris woos mua arek. I o kema suuwap opor makena wiar maimik, mua nain. ²Fain baliwep kema suuweka. Iiriw Moses Mua Maneka kora urufow mua saarik Mua Maneka opora wi Yuuda wia maakem-ikua. Ne Yeesus pun naap, Mua Maneka-ke o uuwowa nain pepekimep opora maakek nain kakeniw wiar ookami uuwam-ikua. ³Makena, Moses unum maneka ikua, nain o kora saarik. Ne Yeesus-ke o nomakek, kekanowa ne unum manek akena aawok. Feenap saarik, mua eena kora kuaiya nain unum onaiya ikua, ne koor makena weetak. ⁴Makena, koor unowa mua-ke kuaimik, nain maa muutitik Mua Maneka-ke kora kuowa saarik sirarep-puak. ⁵Moses uuwow mua eliwa-ke. O Mua Maneka opora ookami ona teeria wia urufam-ikomak. Neemi Mua Maneka wiimar maa mauwa imenarimon

^a **2.17** Wi Yuuda mua Mua Maneka tempel kora-pa patrirowa uuwowa onam-ikemik nain pris woos mua kuisow wiar ikua. Os-ke mokoma kuisow fofa kuisow tempel kemena ikiwep konim maneka sererep ikua nain nomakep kemena oko tepak akena nain ikiwem-ikua. Maa eneka aka feekiya ikiwep Mua Maneka miira-pa fiena-warem-ikua, wi Yuuda pina wiar iirarowa naep.

naek nain os-ke wia maakem-ikua. ⁶Nain Krai Mua Maneka Muuka-ke, os-ke Wiawi opora ookap teeria wia urufiya. I kekanep o opora nain makena-ke naep naap ookam-ikaiyen-na is pun ona kooro-ke.

Wi mua emina kekanimik nain uurarow epa me imenikuan

⁷⁻⁸Aria wi opora me miimamik nain Ewar Eliwa eena maek nain feenap,

“Ni aakisa Mua Maneka opora wiar miimap-na emina me kekaneka. Iriw wi nembesir epa asia nomon manekiw-pa ikiwem-ikok emina kekanep Mua Maneka opora wiar fienam-ikemik. Iir nain wi Mua Maneka opora fienami kekanowa wiar akimam-ikemik. Ne ni naap me oneka.

⁹Yo mokoma ten erepam naap kekanowa onaiya maa miililina unowa imenami niena nembesir wia asipam-ikem. Nain wi kema pukowa marew, yo opora efar fienap efa akimam-ikemik.

¹⁰Naapeya wi teeria nain wia kema bagiwirap maem, wi woos reenowa-ke. Makena, wi sira efar urufamik, nain mikikira yiep yo opora me efar ookam-ikemik.

¹¹Naeya yo kema bagiwirap opora koonowami maem, wi uurarow epa wia wuomam nain ikip me fuunikuan.” *(Someka 95.7-11)*

Mua Maneka opora-ke naap maek.

Mua Maneka opora me wiar fieniyen

¹²Aria emar unowik, ni maa uru-urufap, oko ni teeria mua oko Mua Maneka anane ikaiya nain opora wiar fienap makena-ke me wiar naep iiwawun piipuinon. ¹³Ne Mua Maneka-ke aakisa opora yia maakem-ikaiya, ni naap maep anane maneka kema niam iikirowam-ikeka. Ne ni teeria mua kuisow sira samora-ke me nia momoreya emina me kekaninok. Naeya Mua Maneka me piipueka. ¹⁴Nain onoma feenap, i iiriw Krai opora wiar opam-ikemik nain naap kekanep ikemkun Krai kiiriw ekapinok. I naap ikaiyen-na Krai wameiya ikok maa muutitik epaskun urufam-ikaiyen. ¹⁵Moram opor ara oko nan maek,

“Iriw niena nembesir emina kekanep Mua Maneka opora wiar fienam-ikemik. Ni sira me wiokeka. Aakisa Mua Maneka opora wiar miimap-na emina me kekaneka.” *(Someka 95.7-8)*

¹⁶Ni fain kema suuweka, iiriw teeria kain-ke Mua Maneka opora wiar fienam-ikemik? Nembesir teeria Moses-ke Isip-pa wia aawep epa oko wia pikiwem-ikua, wi teeria nain. ¹⁷Ne mokoma ten erepam Mua Maneka teeria kain kema wia bagiwirap wia samo-samoram-ikua? Teeria nain-keriw epa asia saa manekiw-pa ikiwem-ikok pina onap umem-ikemik, wi nain. ¹⁸Ne Mua Maneka-ke opora maep koonowak, “Wi uurarowa epa wia wuomam nain ikip me fuunikuan.” Opora feenap nain teeria kain

wia maek? Wi opora makena-ke me wiar naemik, wi nain. ¹⁹Naapeya wia amisarep maimik, wi iiriw Mua Maneka opora me wiar opam-ikemik, naeya wi ikiwep epa eliwa me fuunemik.

Mua Maneka teeria uurarow epa aawimik

4 ¹Aria Mua Maneka ona wameiya uurarowa yia maep koonowak nain opora naap ikua. Naapeya i maa uru-urufami ikaikua, oko ni mua papako emina kekanep Mua Maneka uurarowa yia maek nain ikip me fuunowa era-pa fuluw orowen.^b ²Moram i Yeesusopor eliwa yia maakiwkin miimamik, iiriw wi Isrel Mua Maneka opora wiar miimam-ikemik naap. Wi miimam-ikemik, nain wi makena-ke me wiar naemik. Naapeyawi oboseramik. ³Aria i aakisa Yeesus opor eliwa wiar opamik nain uurarow epa nain ikip fuuniyen. Uurarow epa ikua, moram Mua Maneka nain maemi maek,

“Yo kema bagiwirap opora koonowami maem, wi uurarow epa wia wuomam nain ikip me fuunikuan.” *(Someka 95.11)*

Naap maek. O iiriw miiwa ne maa muutitik tawerar-ikiwok nain enakiwa me wuak, uuwowa welawami baliwep silewap uurarek. Naapeya i maiyen, uurarow epa ikua, nain wi me imenamik. ⁴Moram Mua Maneka opor ara oko fofa ikur okaiwi-pa erup nain maek,

“O mauwowa oni-ikip uuwowa welawap fofa ikur okaiwi erup-pa uurarek.” *(Yenesis 2.2)*

⁵Neemi opor ara nain wi emina kekanemik nain feenap wia maek, “Wi uurarow epa wia wuomam nain ikip me fuunikuan,”

(Someka 95.11)

naap maek. ⁶Wi papako ikiwep uurarow epa nain imenikuan. Ne wi iiriw opor eliwa miimamik nain wi emina kekanep opora makena-ke me naemik nainwi ikip uurarow epa me imenamik. ⁷Naapeya Mua Maneka-ke nainiw fofa oko pepekimok. Ne mokom unowa ikiweya Dewit kema iweya maek,

“Aakisa ni opora wiar miimap-na emina me kekaneka,” *(Someka 95.7-8)*

naap maek. Opora “aakisa” maek nain kemena feenap, ni opora miimap aakisa kuisow opaka, opora naap.

⁸Moram iiriw eker a Yosua eena wi Isrel wia pikiwok nain uurarow epa makena imenekamik-na Mua Maneka fofa oko nainiw me maekak.

^b **4.1** Iiriw eker a wi Isrel Isip piipuumik nain Mua Maneka-ke Moses ne Yosua wia maakeya Kenan miiwa wia pikiwemik, neeke kererep baliwep ikauk naep. Nain wi emina kekanemik, naapeya Kenan miiwa me fuunemik. Aria mua parosifa fain siisimok nain uurarow epa maemi Mua Maneka owow iinan maek. Naapeya wi Yeesus opora kekanowa opimik nain neeke ikaikuan.

⁹Naapeya wi Mua Maneka teeria uurarow epa wiar ikua, Sabat-pa uurarimik naap. ¹⁰Sira feenap, mua ikip uurarow epa-pa fuuniya nain ona uuwowa pun welawap uurariya, Mua Maneka uuwowa welawap uurarek naap. ¹¹Naapeya i kaasirarow marew topialow manekiw ikip uurarow epa-pa fuuniyen. Naeya mua kuisow emina kekanep me wakinok, wi iiriw eker mua eena emina kekanep ikiwep uurarow epa me imenamik naap.

¹²Mua Maneka opora anane kekanowa naap ikok uuwam-ikaiya. Opora nain anim akena. Anima nain bainat anima iiwawun nomakek. Mua wia mikami kema kukusa ikua nain gone-pa fookap ikip iiwawun oon mikowawowa, ne oon tepak afila pun fookowa saarik. Fookap yiena kema suuwowa ne kookalowa yiar pupiya. ¹³Maa unowa Mua Maneka onomakek nain maa kuisow kokot-ko me ikua, weetak. Maa unowa nain o mokoka-pa iiwawun ariman akena ikomakek. Sira unowa i onimik nain os-ke waisow yiar pupep mekawap mainon.

Yeesus yiena pris woos mua-ke

¹⁴I pris woos mua yiar ikua, o iiriw owow iinan urupep Mua Maneka wameiya ikua. Nain Yeesus nanek, eena Mua Maneka Muuka nain. Naapeya i o opora makena-ke naemi kekanowa naap wiar opam-ikaikua. ¹⁵Pris woos mua nain akimowa sira-sira wiar imenarem-ikua nain aakisa i akimowa yiar imenarem-ikaiya sira naap. Nain o iiriw nomakek, ne pina marew ikua. Naeya i pina-pa wakiemkun os-ke yia kemalep yia uumam-ikaiya. ¹⁶Naapeya i Mua Maneka yia asipam-ikaiya naep o wameiya wiar ekikua. Ne o wameiya wiar ekiyen-na pina me yiar kema suuwowa yia kemalep yia asipinon.

Mua Maneka-ke pris woos mua wia pepekimok

5 ¹Aria wi pris pun wi miiw mua-ke, ne pris woos mua pepekimowa nain Mua Maneka-ke pepekimiya.^c Nain o uuwowa feenap, o gone mua arep wi maa ele-eliwa Mua Maneka wuomimik nain wiar aawep pikiwiya, ne pun wi emeria mua pina wia iirarominok naep Mua Maneka patirami maa eneka kuumiya. ²Pris woos mua nain ona maiya, yena pun kekanowa marew, pina-pa ikaiyem, naemi wi emeria mua maa me kema suuwowa pina onimik nain kekelka wia wuami eliwwia asipam-ikainon. ³Naapeya ona kiiikir Mua Maneka patirap maa eneka kuumemi ona pina iirarep-puap ikoka wi emeria mua pun pina wia iiraromowa-ke.

⁴Pris woos mua ikua nain unum maneka onaiya ikua. Nain mua-ke me wame pepekimiya, weetak. Mua Maneka-ke pepekimewa pris woos mua

^c 5.1 Iiriw Mua Maneka-ke Moses maakeya Aron pris woos mua wuak. O Liwai kerekera-pa imenarek. Naapeya wi Aron teeria-pa imenaremik nain, pris uuwowa opam-ikemik. Pris woos mua umeya Mua Maneka farep mua oko pepekimem-ikemik.

ariya, iiriw Aron pepekimok naap. ⁵Ne Krai pun naap, me ona maneka wame wuekam naep pris woos mua arek, weetak. Mua Maneka-ke uuwowa nain iwep maakek,

“No yena Muuka-ke. Yo aakisa nena Niawi-ke.” *(Someka 2.7)*

⁶Ne opora iir oko maakek nain feenap,

“No pris ikon nain anane maneka naap ikainan, eena iiriw Melkisedek pris ikua naap.” *(Someka 110.4)*

⁷Ne Yeesus eena miiwa-pa ikua nain o Mua Maneka kerew faremi omow eka sawikam-ikua, ona kekanowa-pa efa aaweya me uminen naep. Ona kookalowa wame porop Mua Maneka tepak-pa wame wuam-ikua. Naapeya Mua Maneka farem-ikua nain wiar apekarem-ikua. ⁸Makena, o Mua Maneka Muuka-ke, nain sirirowa aaw-ikim-ikua nan Mua Maneka opora ookowa paayarek. ⁹⁻¹⁰Naeya o Mua Maneka opora ookowa nain iiwawun pepek erak. Naapeya Mua Maneka-ke o pris woos mua ike naakep ariman wuak, iiriw eena Melkisedek ikua naap. Naeya wi o opora wiar miimimik nain os-ke wia aaweya anane maneka eliw akena ikaikuan.

Sira samora-pa me wakieka wia maakek

¹¹Aria i nia maakowa nain opora unowa yiar ikua. Nain i yoowa furewimik, moram ni opora ekap aawowa me pepek. ¹²Ni eliw Mua Maneka opora mua oko wia ookomowen, nain mua oko-ke Mua Maneka opora iiriw amisareman nain, nainiw nia maakep maakep naem-ikaikuan-yon. Ni feenap, ni maa kekanowa enowa nain meseka enem-ikaiman-yon aa. ¹³Wi eena meseka enimimik nain wi muuk gia ikemik. Naapeya sira eliwa ne sira samora wi mekawowa me paayaremik. ¹⁴Maa enowa kekanowa wi mua kema fareremik nain wiarik. Moramwi iiriw sira eliwa ne sira samora mekawowa paayarep ikemik.

I kekanep naap ikaiyen

6 ¹Aria i Krai opora miimap kema kirep sira samora piipuap o ookimik, opora nain nainiw me mae-maep naem-ikaiyen. Nain eena koor umua poka iiriw koonowap-puamik nain-ke. Ne aakisa mua iperowa suule wiowa saarik onowa-ke ikua. ²⁻³Ne opora fain me senam aakuniyen: mia muura faemi wapena yasuwow sira nain, ne wapena ikiwosa iinan-pa wia wuowa, ne wi iiriw umemik nain kiiriw iikirowa, ne Mua Maneka mua wia mekawap epa eliwa-pa i e epa samora-pa wia wuowa, opora naap nain. Opora unowa nain neek ikaeya-ko, i Yeesus Krai opora wiar aakunemi kemena wiar fookami kema pukep ikaiyen, Mua Maneka kema naap yiem-ikaeya-na.

⁴⁻⁵Aria wi Yeesus opora iiwawun parinarep iiriw wiar aawemik. Ne o wameiya ikok owow iinan maa muutitik iiriw iiwawun furewamik.

Ewar Eliwa pun orop wi wiamiya ikaeya furewamik. Mua Maneka opora wia maakek nain makena wiar imenareya eliwa-ke naemik. Ne pun Mua Maneka kekanowa maa miililina mia-pa wiar imeneya urufamik. Wi mua nain Yeesus iiwawun piipuikuan-na ikoka kamenap kema kirikuan? Me pepek akena. ⁶Moram wi maa unowa nain amisaremik, nain wi Yeesus ookowa piipuikuan-na Mua Maneka Muuka nomokow moke-pa nainiw patot warowa saarik onami emina ururowikuan. Naeya wi nainiw kema kirikuan-i? Me pepek.

⁷Sira nain feenap, miiwa ikua, anane ipia oromi eka iweya manin maa enowa baliwep arimep makenariya. Naeya manin onoma maa enowa nan aawiya. Miiwa naap nain Mua Maneka-ke anane sonomiya. ⁸Ne miiwa nain sipir samora ne ifar asia-ke geewomakinon-na miiwa nain eliw marew. Naeya Mua Maneka-ke samorinen naiya. Ne ikoka kuumeya-na awemi foma muup marew ikainon.

⁹Emar unowik, i opora kekanowa nia maakemik. Nain i iiriw nia amisaremik. Mua Maneka-ke iiriw nia aaweya o sira-pa baliwep ikeman. ¹⁰Mua Maneka sira kakeniw ikaiya, pepek yia kiripominon. Naeya ni uuwowa oniman nain niar kema suuwinon. Ne ni ona unuma-pa ona teeria mua oko wia kookalep wia kakaltaman nain niar kema suuwinon. Ne aakisa naap onam-ikaiman nain pun. ¹¹Naemi i feenap oneka nia naimik, ni unowiya Mua Maneka uuwowa onomiman nain kema kaalalep naap onam-ikok ikok umowen-na eliw. Naeya Mua Maneka maa eliwa nia wuap-puomak nain makena urufowen. ¹²Ni naap palanem-ikowen-na me lebumarowen. Wi papako Yeesus opora opap kekelka ikok kekanep ikemik. Wi naap ikok ikok Mua Maneka maa mauwa wia maakep koonowak nain ikoka siisia eliwa urufikuan. Ne nis pun wi sira wiar ookami naap ikowen.

Mua Maneka opor makena maek

¹³⁻¹⁴Mua Maneka Abraham opora maakep koonowak nain mua oko o kekanowa wiar nomakowa nain marew, waisowiya ona wame unufami maken akena naek,

“Yo kekanowa niemkun nena nembesir teeria kerew akena
imenarem-ikaikuan.” *(Yenesis 22.17)*

¹⁵Naap maakeya Abraham nain kekelka arewam-ikua. Naapeya opora eena Mua Maneka maakek nain makena urufak.

¹⁶Sira naap ikua. Opora aakunemi mua oko-ke iikirap yo opora nain makena-ke naemi mua oko kekanowa wiar irap ikua nain unuma unufami mainon. Naeya opora koonowami opora umukikuan. ¹⁷Iiriw Mua Maneka ona Abraham opora maakek nain ikoka i ona nembesir teeria maa maken akena wiar imenareya urufuk yia naek. Ne o nainiw kema oko me wuinen naep ona wame unufami maken akena naek. ¹⁸Ne

maa erup nain feenap, o opor makena maep koonowak, ne pun ona wame unufami opora nain maek. Naapeya o kema kirep maa oko maowa me pepe, ne me sailinon. Ne i Mua Maneka wiar ekap eliw ikaimik nain i maa erup nain kema suuwap kekanep Mua Maneka maa eena maek nain kemaiw yiam tuupam-ikok arewam-ikaiyen. ¹⁹I maa eena arewam-ikemik nain aasa aanka saarik yia koonowap ikaeya pinarep ikaimik. Nain feenap, Yeesus o pris woos mua lotu kora konim maneka sererep ikua nain^d nomakep ikip tepak akena-pa Mua Maneka neeke wiar fuunek. ²⁰I yia naep o kiikir miimep ikip nan ikok pris woos mua uuwowa onam-ikaiya. Ne anane maneka naap ikainon, Melkisedek pris woos mua ikua naap.

Melkisedek unum maneka onaiya ikua

7 ¹Aria Melkisedek-na Salem owow saria-ke, nepun Mua Maneka Iinan Akena nain pris-ke. Iiriw Abraham irakowa ikiwep wi owow saria wiam erepam wiamiya irakep wia ifakimok. Ne kirep owowa ekapem-ikaeya Melkisedek-ke o miira puuk-ikim-ikok urufap ane-puukak. Ane-puukami Mua Maneka kekanowa iwok. ²Naeya Abraham irakowa-pa maa unowa aawomakek nain sererkap mokoka iimeka kuisow wuap mokoka kuisow arowap wuomak. Melkisedek unuma nain kemena feenap, “Owow saria kaken eliwa-ke”. Ne opora Salem nain kemena feenap, “Kema sonom eliwa” ne “Pokow eliwa”. Ne o Salem owow sariaiya maemik, o emeria mua pokowa eliwa wiiya. ³O wiawi onak marew, ne pun o kaka marew. O imenarek nain me amisaremik, ne umok nain pun me amisaremik. O Mua Maneka Muuka saarik pris uuwowa-pariw ikua, anane maneka naap.

⁴Aria ni kema suuweka, Melkisedek mua unum maneka-ke. Feenap, yiena nembesir Abraham yiena nomokow fiira-ke. Nain o maa unowa irakowa-pa aawomakek nain mokoka kuisow o wuomak. ⁵Aria Liwai Abraham nembesir teeria-pa imenarek. ^e Ne wi Liwai aka-pa imenaremik nain wi pris arem-ikemik. Ne wiena sira ookami wiena kaka epaskun Isrel maa unowa mokoka kuisow wiar aawem-ikemik. ⁶Ne Melkisedek me Liwai kerekera-pa imenarek, nain o Abraham kekanowa iwok, ne Abraham maa

^d **6.19** Mua Maneka lotu kora kemena-pa konim maneka sererep ikua nain epa puukap ikaeya, pris woos mua muutiw mokoma kerereya fofa kuisow muutiw konim maneka epa puukap ikua nain kemena ikiwem-ikua. Ikiwep bokis Mua Maneka miir onoma-pa ikua nain aka fienna-waremi wi pina wiar iirarem-ikua. Wi mua oram ikiwowa emi maneka. Ne Yeesus yia asipami yia aawowa naep tepak ikiwep owow iinan urupep Mua Maneka miir onoma-pa imenarek. ^e **7.5** Abraham wiimasip Yekop muuka ten kuisow okaiwi-pa erup, ne muuka oko unuma Liwai. Mua Maneka Moses maakek nain ookami Liwai teeria pris uuwowa wuak. Wi Isrel maa enowa ne maa unowa mokoka iimeka kuisow wuap kuisow wi Liwai wia wuomimik.

unowa mokoka kuisow o wuomak. Abraham eena Mua Maneka-ke opora maakep koonowak, mua nain. ⁷Naeya maimik, makena, mua kekanowa iwok nain maneka, ne kekanowa eena wiar aawok nain o tepak-pa wiar ikua. ⁸Aria wi Liwai wi Isrel maa unowa mokoka kuisow wiar aawem-ikemik, nain wi umem-ikemik. Nain Melkisedek o anane ikaiya naimik. ⁹⁻¹⁰Melkisedek eena Abraham era-pa miira puukak nain, iir nain Liwai me imenarowa ikua, ona nembesir Abraham aka-pa wiar ikua. Naapeya feenap maikua, Abraham maa mokoka kuisow Melkisedek wuomak nain, Liwai pun maa mokoka kuisow Melkisedek wuomak naiyen. Naapeya maikua, Melkisedek pris uuwowa nain wi Liwai wiar nomakek.

¹¹Aria Moses sira wuomakek nain-ke ikaeya wi Isrel nain ookami wi Liwai kerekera-ke pris uuwowa onam-ikemik. Ne wi teeria nain pris uuwowa nain-pa i mua unowa Mua Maneka mokoka-pa mua kaken eliwa arekamik-na aa, Mua Maneka-ke pris oko imenarinok me naekak. O eena me wi Aron teeria-pa pris arem-ikemik naap ikua, weetak. O iiriw Melkisedek pris ikua naap. ¹²Aria pris uuwowa oko imenareya sira pun naap, nainiw oko wuowa-ke ikua. ¹³Ne pris eena Mua Maneka maek nain kerekera oko-pa imenarek. Iiriw kerekera nain-ke mua kuisow pris-ko me arep Mua Maneka patiram-ikua. ¹⁴Nain ariman maneka ikua, yiena Maneka-na Yuuda kerekera-pa imenarek. Ne iiriw Moses-ke ikoka Yuuda kerekera-pa pris-ko imenarowa-ko me maem-ikua.

Yeesus anane pris ikainon, Melkisedek saarik

¹⁵Pris oko iiriw Melkisedek ikua naap nain aakisa imenarek. Naeya i sira enuma eena maemik nain ariman arek. ¹⁶Wi Liwai kerekera-pa imenaremik nain wiena sira ookami pris uuwowa aawem-ikemik, ne o weetak. O ona anane ikowa kekanowa-pa pris arek. ¹⁷Moram Mua Maneka-ke maakek,
 “No pris ikon nain anane maneka naap ikainan, iiriw Melkisedek ikua naap.”
(Someka 110.4)

¹⁸Ne iiriw Moses sira wuomakek nain kekanowa mareweya yia asipowa me pepep. Naeya Mua Maneka-ke nain iirarep sira enuma wuak. ¹⁹Moram sira awona ookimik nain Mua Maneka-ke i pina marew dubil maneka ikemik naap-ko me yia naiya. Naapeya era oko yia wuomak. Naeya i aakisa o wameiya wiar ekowa era yiar ikua.

²⁰Ne oko pun feenap, Mua Maneka mua eena pris uuwowa-pa wuak nain ona wame unufami maken akena naep maakek. Wi iiriw pris arem-ikemik nain naap-ko me wia onam-ikua, weetak. ²¹Nain Yeesus-ke makena, Mua Maneka ona wame unufami maken akena naemi no pris uuwowa-pa ike naakek. Ona opor ara oko maek,

“Mua Maneka-ke maakek, ‘Maken akena naiyem. No pris uuwowa niem nain anane maneka naap ikainan. Yo nainiw kema oko me wuinen.’”
(Someka 110.4)

²²Naapeya Mua Maneka-ke maken akena naemi Yeesus pris uuwowa-pa wuak. Naeya Mua Maneka opora yia maakep koonowak nain os-ke opora wiar opomak. Iiriw eena Mua Maneka Moses opora maakep koonowak nain iiwawun nomakek.

²³Ne oko pun feenap, iiriw mua unowa pris arem-ikemik nain wi uuwam-ikok umem-ikemik. Ne mua oko-ke epa wiar aawem-ikemik.

²⁴Nain Yeesus naap nain wia. O anane maneka ikaiya nain-ke. Naapeya o pris uuwowa naap opam-ikainon. ²⁵Naeya wi mua o unuma-pa Mua Maneka wameiya wiar eku naep onimik nain os-ke wia aawep wia pekami Mua Maneka wameiya akena-pa wia wuam-ikaiya. Eliw naap oninon, moram o anane Mua Maneka wameiya-pa ikok opora yia maakem-ikomiyia.

²⁶Yeesus Krais pina marew dubil manekiw ikaiya. O mua kema melin akena. Wi pina mua pina onimik, ne Mua Maneka o urufak-na o weetak akena. O unum maneka aawep urupep owow iinan-pa ikua. Pris woos mua naap nain pina yia iiaromowa nain pepep akena. ²⁷Ne oko pun feenap, wi iiriw pris nain anane maneka maa eneka-pa Mua Maneka patiram-ikemik. Mokomokoka patirami wiena pina kiikir iirarep-puap ikoka emeria mua pina wia iiaromimik. Yeesus naap-ko me onak. Iir kuisow muuta ona mia-pa Mua Maneka patirami emeria mua pina wia iiaromak. ²⁸Moram Moses sira ookami pris wia pepekimem-ikemik nain wiena pun pina-pa oro-boonimik nain-ke. Ne sira awona weesereya sira enuma eena Mua Maneka ona wame unufami maken akena maek nain pris wuak nain ona Muuka nanek. Muuka eena eliw akeniya uuwowa Wiawi iwok nain pepep akena welawak, nain.

Yeesus owow iinan-pa pris woos mua uuwowa oniya

8 ¹Aria i fain naep maimik, feenap, i pris woos mua naap nain yiar ikua. O iiriw owow iinan urupep Mua Maneka eena pokiya nain aken ekeria-pa wiar pokap ikua. ²Pris woos mua arep Mua Maneka miir onoma-pa uuwam-ikaiya. Patirow epa eena Mua Maneka owow iinan-pa ikua nain maken akena-ke, me mua-ke kuamik, weetak. Ona Mua Maneka-ke maep naap wuak.

³Wi pris unowa nain uuwowa feenap: wi mua-ke maa ele-eliwa pikiwiwkin Mua Maneka patirami iwimik, ne oko, pina wia iiaromowa nain maa eneka kuumimik. Naapeya yiena pris woos mua nain pun patirowa wiar ikua. ⁴O miiwa-pa ikua nain pris arowa maekak-na me arekak. Moram wiena sira ookami pris unowa ikemik nain-ke maa eneka-pa Mua Maneka patiram-ikaimik. ⁵Iiriw Mua Maneka Moses sel kooro onowa maakek nain feenap,

“No lotu kooro onami Sainai ema-pa nefa ofakowam nain kakeniw naap akena one,”

(Eksodas 25.40)

naap maek. Naapeya wi uuwowa onimik nain maa makena eena owow iinan-pa ikua nain kukusimimik. ⁶Nain Yeesus eena pris uuwowa aawok nain maneka, wi pris unowa uuwowa wiar nomakek. Moram Mua Maneka opora yiamiya kaikak nain os-ke gone-pa aremi koonowak. Opora nain-pa Mua Maneka maa eliwa yia wuomak nain eliw akena. Naapeya iiriw Mua Maneka Moses wameiya opora kaikak nain iiwawun wiar nomakek.

⁷Moram opora eena Mua Maneka iiriw Moses wameiya kaikak nain i pina eliw yiar iirarekak-na opor enuma yiamiya kaikowa me maekak.

⁸Nain feenap, Mua Maneka-ke wi Isrel sira wiar urufak-na wi eliwa weetak, naapeya maek,

“Epa ikoka imenarionon. Imenareya yo nainiw wi Isrel ne Yuuda kerekera opor enuma wiamiya kaikinon.

⁹Opor enuma wiamiya kaikinon nain me iiriw wiena nembesir wia onomam naap, weetak. Wi iiriw Isip-pa ikaiwkin yena wia aawep epa oko wia pikiwem. Nain yo opora wi wiamiya kaikam nain me efar ookam-ikemik. Naapeya yo mikikira wiem.”

¹⁰Neemi maek,

“Yo wiimar wi Isrel opora enuma wiamiya kaikowa nain sira feenap oninen. Yo sira nain wiena woosa ne kema-pa wiar wuinen. Ne wis-ke ‘yiena Mua Maneka-ke’ efa naikuan, ne yos-ke ‘yena teeria-ke’ wia nainen.

¹¹Wi unowiya yo efa amisarep ikaikuan, wi takira-pa ikip mua iperowa-pa. Naapeya mua oko-ke ona opor epaskun feenap me maakinon, ‘No Mua Maneka amisare,’ ne mua oko pun ona wiamun naap me maakinon, weetak.

¹²Ne wi sira samora onimik nain wia kemalep wia iiraromap me wiar kema suuwinen.”

(Yeremaiya 31.31-34)

Mua Maneka-ke naap maek. ¹³Aria opora oko Mua Maneka eena wiamiya kaikak fain enuma-ke naek. Naeya iiriw opora wiamiya kaikak nain awonarep ikoka iiwawun mesenalinon.

Iiriw pris woos mua maa eneka aka-pa Mua Maneka patiram-ikemik

9 ¹Aria sira awona nain feenap, Mua Maneka-ke Moses maakep koonoweya lotu sira unowa wuomakek. Ne Mua Maneka farowa ne patirow epa nain wiena siraremik. ²Feenap, sel kooru kuap konimiwi kemena mika-puukamik. Ne kemena eena miimow ona-pa ikua nain “Kemena Iwowa Emi” naimik. Kemena nain arua takeriya iimarowap-puamik, ne samapora pun ikua, naeya emer ikowa samapora iinan-pa wuamik. Emera nain Mua Maneka patirowa-ke. ³Ne kemena oko nain, “Kemena Iwowa Emi Akena” naimik. ⁴Esimsa oko gol-pa onamik nain nan wuap-puamik. Esimsa nain maa tana kuumiwkin kawus ikin eliwa

urupiya nain-ke. Ne bokis oko nan ikua, mikikira kemena gol-pa onamik. Nain Mua Maneka eena Isrel wiamiya opora kaikak nain ilenam-ikowa-ke. Ne maa enowa maana^f naimik nain gol amina-pa iparep bokis tepak-pa nan wuap-puamik. Ne Aron soomarow kuuma eena iiriw mua mikomakek^g nain ne nomon kakawa erup nain pun bokis tepak-pa wuap-puamik. Nomon kakawa nain eena Mua Maneka-ke Moses sira unowa maakemi siisimep iwok nain. ⁵Bokis opaimika nain gol-pa sirarep wakesimemik. Pris woos mua epa neeke aka fiena-waremi wi mua pina iiraromiya. Ne ensel erup pun naap, gol-pa sirarep bokis iinan-pa iimarowap-puamik. Eewua ere-erup iipap ikaiwkin bokis nain epa ununa wuap ikaiya. Nain wilinem-ikua nain Mua Maneka fan ikua nain ilenam-ikowa-ke. Nain aakisa maa unowa eena maem nain maa gelemutitik ikua, yo sererkap aakunowa me pepek.

⁶Aria maa unowa nain naap moresarep-puap wi pris anane uuwami kemena miimow ona-pa ikua nain ikiwimik. ⁷Ne pris woos mua-ke waisow kemen oko nain tepak ikiwiya. Mokoma kuisow fofa kuisow neeke ikiwiya. Maa eneka aka feekiya ikiwep bokis iinan-pa fiena-waremi ona kiikir pina iirarep kiiriw aka oko aawep emeria mua kema me suuwowa pina onimik nain wia iiraromiya. ⁸Ewar Eliwa-ke feenap ariman yia maakiya, sel lotu kooro ikua nain konim maneka nain-ke kemena nain mika-puukap ikaeya Kemen Iwowa Emi Akena nainmua ikiwowa me pepek. Naapeya i Mua Maneka wiar ikiwowa are wuara-ko me ikua. ⁹Maa muutitik sel lotu kooro-pa ikua nain i aakisa kamenap ikaimik nain kukusimok. Makena, i Mua Maneka maa ele-eliwa iwimik, ne maa eneka-pa o patirimik. Nain i pina yiar iirareya kema dubila-ko me eliwa arem-ikaimik, weetak. ¹⁰Patirowa sira naap nain oram mia iinan muutiw-ke, eena maa enowa, ne eka enowa ne wapena yasuwowa muutiw. Naap ookam-ikaiwkin Mua Maneka maa unowa iiwawun kakenurumep sira enuma wueya sira unowa nain piipuiyen.

Krais era yia eepomak

¹¹Maa unowa ele-eliwa iiriw ekapowa maek nain fanek, Krais-ke ekapemi pris woos mua arep nain yia pekapomak. Pris arep Mua Maneka miir onoma kakeniw wiar kererek nain lotu epa akena-pa ikua. Nain eliw akena, naeya wi iiriw sel lotu kooro-pa sira onam-ikemik nain iiwawun

^f 9.4 Iiriw wi Isrel epa asia saa manekiw-pa ikiwem-ikok maa enowa weetakeya Mua Maneka-ke maa enowa maana wia sesekam-ikomak. Kisim Bek Sapta 16-pa eliw urufowen.

^g 9.4 Iiriw wi Isrel papako emina kekanep Mua Maneka Aron pris uuwowa pepekimok nain miatinemik. Naeya Mua Maneka wia maakeya Aron ne wi kerekera woos mua unowiya kuisow kuisow wiena soomarow kuuma Moses iwiwkin sel lotu kooro-pa wuak. Uuriw ikip urufamik-na Aron kuuma muutiw mua mikomakek. Nain ona Mua Maneka Aron pris uuwowa pepekimok nain ilenowa-ke. Ne pun wi Isrel emina kekanemik nain ilenowa-ke.

nomakek. Nain me miiw fain maa-ke, naeya me mua-ke onamik, weetak. ¹²O Kemen Iwowa Emi Akena nain ikiwok nain me meme ne bulmakau iimarow eremina aka aawep feekiya ikiwok, weetak. Ona aka-pa Mua Maneka patirami miir onoma wiar ikiwok. Ne ikiwowa kuisow muuta arek nain i yia aawok. Ne i anane maneka eliw ikaiyen. ¹³Wi pris-ke meme ne bulmakau aka-pa pina wiar iirarimik. Ne mia muura wiar fau naep bulmakau suwina kuumep saakia aawep eka onaiya kiripap wia fiena-wiarimik. ¹⁴Nain Kraiss aka-ke iiriw sira nain nomakek. Moram o pina marew akena. O eena Ewar Eliwa kekanowa-pa wame wuami Mua Maneka baliwep akena patirak. I sira samora onami umowa imenimik nain ona aka-pa pina yiar iirareya i kema dubila ikemik. Ne Mua Maneka anane ikaiya nain kookalep uuwowa onomiyen.

¹⁵Aria wi mua iiriw Moses sira wuomakek nain tepak-pa ikok pina onam-ikemik nain Kraiss-ke umemi pina iiwawun wiar iirarek. Naapeya os-ke Mua Maneka opor enuma yiamiya kaikak nain yia opomak. Naeya wi mua eena Mua Maneka wia fariya nain ona maa ele-eliwa wia wuap-puomak nain makena urufikuan, maa eena anane ikaiya nain.

¹⁶Aria sira feenap saarik, mua-ko ona wiimar umowa naep ona epa iir kaapariw maep-puinion, ne ona muuka o opora maep-puak nain ookami maa unowa wiar onamiarion. Ne mua unowa amisarep maikuan, wiawi wiar umok. Ne naap urufam-ikaiwkin maa unowa wiar opinon. ¹⁷Ne mua nain me uminion-na o opora kaikak nain me makena arion. Ne umeya-na makena, wiar koonion. ¹⁸Ne naapeya iiriw Mua Maneka wi Isrel wiamiya opora kaikak nain pun naap, maa eneka aka-pa opora koonowak. ¹⁹Iiriw Moses eena Mua Maneka sira wuomakek nain wia maakep-puap bulmakau iimarow eremina aka ne meme aka aawep eka onaiya kiripak. Ne iisop takera iiriw sipsip afifa oka kaikap-puiwkin ikua nain aawep aka-pa suuwap wi mua fi-fiena-wiaremi maifa pun fiena-warek. Maifa eena Mua Maneka sira wuomakeya siisimemik nain. ²⁰Naemi wia maakek, "Mua Maneka opora niamiya kaikap ni ookeka maek nain aka fain-ke koonowak." ²¹Naap onami sel lotu koor ne maa unowa koor kemena-pa ikomakek nain bulmakau aka nain aawep fi-fiena-warek. ²²Naapeya maiyen, sira nain ookami maa unowa aka-pa muura faeya dubila kuisow ariya. Aka mia-pa me wiar orainon-na pina iirarowa era me ikainon.

²³Aria Moses sira wuomakek nain ookami patiraw sira-sira onimik nain maa unowa owow iinan-pa ikomakek nain kukusimimik. Ne maa unowa nain Mua Maneka uuwowa-pa ikainok naep maa eneka aka-pa muura faimik. Ne owow iinan Mua Maneka wameiya ikowa nain me maa eneka aka-pa yia pikiwinon, nain maa oram-ke. Yeesus aka-ke makena, maa eneka aka nomakek. ²⁴Mua Maneka owow iinan-pa ikua nain makena-ke. Ne sel lotu koor wi mua-ke wapeniw kuamik nain iinan

owowa kukusimowa-ke. Ne Krai epa ikiwok nain sel lotu koora nain kemena me ikiwok, weetak, o kakeniw owow iinan urupok. Ne aakisa i yia naep Mua Maneka miir onoma-pa ikok opora yia maakomiya. ²⁵Aria pris woos mua sira feenap, mokom unowa anane siiwa nain kerereya Mua Maneka patrirowa naep maa eneka aka feekiya Kemena Iwowa Emi Akena nain ikiwiya. Ne aka nain pun me ona mia aka-ke, weetak. Ne Krai sira onaiya onak. Iir kuisow muuta ona mia-pa Mua Maneka patirami ona aka sawikak. ²⁶Wi pris onimik naap onam-ikekak-na, aria Mua Maneka eena miiw maa muutitik imenak epa nan sirirowa aaw-ekapep ekapep aakisa epa feeke, naap aawem-ikekak. Nain weetak. Aakisa fan miiwa epa weeserem-ikaeya os-ke imenarepi pina iiwawun yia iiraromakam naep Mua Maneka patrirowa kuisow muuta aremi patrirowa unowa iiwawun weeser-wuak. ²⁷Mua unowiya umowa kuisow muuta arep Mua Maneka yia mekawami opora-pa wia wuowa nain arewam-ikowa-ke. ²⁸Ne Krai pun naap, umowa kuisow muuta aremi Mua Maneka patirak. Neemi emeria mua unowa pina wia iiraromak. Ne ikoka kiiriw nainiw ekapinon. Ekapiya nain pina wia iiraromowa me ekapinon, weetak. Teeria eena o arewap ikemik nain wia aawowa ekapinon.

Krais Mua Maneka patrirowa kuisow muuta arek

10 ¹Aria sira unowa eena Moses wuomakeknain maa ele-eliwa ikoka imenarowa nain kukusimowa-ke, me maa makena nain-ke. Ne mokoma unowa anane siiwa nain kerereya maa patirami Mua Maneka wameiya ekami farimik nain pina-ko me wiar iirarem-ikua. ²Ne Moses sira ookami Mua Maneka patirimik nain-ke eliw wia kakenekak-na aria patrirowa anane me onam-ikekamik. Patrirowa kuisow onap-puekamik, wi patrirowa kuisow nainiw pina iiwawun iirarekamik. Naemi i pina onamik, naap me naem-ikekamik. ³Nain wi anane mokoma siiwa nain kerereya Mua Maneka patirimik nain pina onamik nain kema suuwowa-ke.

⁴Moram bulmakau ne meme aka-pa pina iirarowa me pepep akena.

⁵Naapeya Krai miiwa oromi Mua Maneka feenap maakek,

“Wi maa eneka ifakimep nefa patirimik nain, no me wiar kookalen.

Naemi yo miiw mua efa puukowap uuwowa nain efa sesekan.

⁶Patrirowa eena mukuna-pa kuumemi pina iirarowa nain no me kookalin.

⁷Neemi yo maiyem, ‘Oo Mua Maneka, no uuwowa efa sesekan nain yo fanem. Eena iiriw yo efa maemi siisimep-puamik nain ookinen.’ ”

(Someka 40.6-8)

⁸Makena, Moses sira wuomakek nain wi patrirow sira ookam-ikowa-ke naep naap onam-ikemik, nain Mua Maneka-ke me wiar kookalek. Naeya Krai mokomokoka feenap maek, “Wi maa ele-eliwa niimik nain ne pina iirarowa naep maa eneka ifakimep nefa patirimik nain no me kookalin

ne me wiar kemelin.”⁹ Naap maep nainiw maek, “Yo fanem, yo nena kookalowa nookinen,” naap maek. Naapeya Mua Maneka-ke sira enuma wuami sira awona iiwawun iirarek.¹⁰ Naeya Yeesus Krai Mua Maneka kookalowa ookap ona mia-pa Mua Maneka patrirowa iir kuisow muuta aremi pina iiwawun yiar weeser-wuak. Naeya Mua Maneka mokoka-pa i pina marew, dubil maneka aremik.

¹¹ Aria wi pris wiena uuwowa onami anane maneka maa eneka-pa Mua Maneka patrirowiw naap ikaimik. Ne patrirowa nain pina-ko me wiar iirariya.¹² Ne Krai-ke i pina muuta nain ona mia-pa Mua Maneka patrirowa kuisow aremi pina iiwawun yiar iirarek. Naap onap ikip Mua Maneka aken ekeria-pa wiar pokap ikua.¹³ Neeke ikaeya Mua Maneka wi iiwua iiwawun wia poreya os-ke kepuriw wia ifemakep ikainon.¹⁴ Os-ke patrirowa kuisow nainiw wi emeria mua pina wia iiraromami wia kakeneya dubil maneka ikemik, anane maneka naap ikaimik.

¹⁵ Naeya Ewar Eliwa pun opora nain makeniya ariman yia maakiya. Mokomokoka feenap maek,

¹⁶ “Mua Maneka-ke maek, ‘Yo wiimar epa nain imenareya opora wiamiya kaikami feenap oninen. Yo sira wuomakem nain wiena kema ne woosa-pa wiar wuamkun ikainok.’ ” *(Yeremaiya 31.33)*

¹⁷ Ne maek,

“Wi pina onimik nain, ne sira puukimik nain yo kiiriw me wiar kema suuwinen,” *(Yeremaiya 31.34)*

naap maek.¹⁸ Naapeya Mua Maneka pina iiriw yiar iirarep ikua, naeya aakisa pina iirarowa naep patrirowa nainiw onowa-ke weetak.

I Mua Maneka wameiya wiar ekikua

¹⁹ Naapeya emar unowik, Yeesus ona aka-pa pina yiar iirareya Mua Maneka Kemena Iwowa Emi Akena nain i keker opowa marew eliw wiar ikiwiyen.²⁰ Kemena Iwowa Emi Akena ikiwowa nain konim maneka iiriw mika-puukap sererep ikua nain os-ke umep sererkep kemena ikiwok. Naemi era enuma eena eliwa ikowa nain yia eepomak. Konima nain ona mia kukusimok.^h ²¹ Ne i aakisa Mua Maneka teeria yia urufowa nain pris woos mua yiar ikua.²² Naeya o aka-pa kema samora yiar ikua nain yiar fienna-wareya kema melina aremik. Ne mia pun eka eliwa-pa yia yasuwak. Naapeya i Yeesus Krai opora baliwep akena opap makena-ke naep i kema tumin marew, Mua Maneka wameiya wiar ekikua.²³ Ne i opora opap kema unu-unowa wuowa marew ikok maikua, Mua Maneka maa maek nain opora yia opomiya. Maa unowa eena iiriw yia maakep

^h **10.20** Yeesus umeya konim maneka lotu koora-pa sererep ikua nain perenep kakawa erup arek. Konima nain Yeesus mia kukusimok, moram ona mia pun sirirowa samor akena aawok. Naap onap i Mua Maneka wameiya ekowa nain era yia eepomak.

kaikak nain maken akena-ke, naap maikua. ²⁴Neemi i mua oko wia kookalow sira wia ofakowami eliwa yiam wuowa kema manekiw ikok yiam kekanowam-ikaikua. ²⁵Ne i anane yiam fiirimep Mua Maneka lotu arowa nain me piipuikua, wi papako piipuamik naap. Ne feenap onikua, fofa eena yiena Maneka ekapowa nain mamaiya arem-ikaiya naep kema urupep kema yiam kekanowam-ikaikua.

²⁶Aria i Yeesus Krai opor makena-ke naep ookam-ikok kiiriw emina kekanep pina oni-ikim-ikaiyen-na, pina iirarowa era nain yiena mikikira iwemkun era oko me yiar ikainon. ²⁷Ne ikoka keker opowa fain yiar imenarion, wi mua eena Mua Maneka mikikira iwimik nain wia mekaweya wi epa mukuna ikua neeke ikiwikuan. ²⁸Wi mua eena Moses sira wuomakek nain wiar puukam-ikemik nain mua erup arow naap maiwkin-na maikuan, makena o pina onak. Naeya wia kemalowa marew, wia ifakimimik. ²⁹Aria Mua Maneka Muuka aka-pa opor enuma koonowak ne pina wiar iirareya eliwa aremik. Ne mua oko Mua Maneka Muuka firekap mikikira iwemi maa nain maa oram-ke naiya. Ne Ewar Eliwa o asipam-ikua nain pun firekiya. Nain o samor akena me aawinon-i? Makena, ikoka samor akena aawinon. ³⁰Moram i Mua Maneka amisaremik. Feenap maek,

“Nain yena uuwowa-ke, pina nain yena urufinen.” *(Lo 32.35)*

Ne opor ara oko maek,

“Yiena Maneka ikoka ona teeria unowa nain wia mekawinon,”

(Lo 32.36, Someka 135.14)

naap maek. ³¹Mua Maneka anane ikaiya. Ne wi mua eena sira samora onimik nain o wapena-pa wiar arikuan-na wisak, wi kamenap arikuan?

³²Ne ni fain kema suuweka, ni iiriw parinarep Yeesus opora opiwkin nia samoram-ikemik, nain ni kekanep ikeman. ³³Feenap nia onam-ikemik, mua unowa mokok epa-pa nia iimarowap opor samo-samora nia maakemi nia samoram-ikemik. Ne iir papako wi sisin mua-ke ni teeria papako wia samoriwkin ni wiamiya ikok sirirowa epaskun aawem-ikeman. ³⁴Ne ni mua papako koorapa wia wuiwkin wia kemalep wia karuem-ikeman, ne mua papako-ke miiwa ne maa niar ifemakemik nain ni kekelka akena ikok kemelowiw ikeman. Moram ni amisarep maiman, maa ele-eliwa anane naap ikaiya nain yiar ikomakek nain miiw maa iiwawun nomakek.

³⁵Naapeya ni kekanep ikeman nain naap akena ikeka. Moram ni ikoka kiripowa maneka niar ikainon. ³⁶Ni kekanep ikok-na Mua Maneka kamenap kookaliya nain eliw onomowen. Naeya maa mauwa nia maakep kaikak nain makena urufowen. ³⁷Moram opor ara oko feenap maek,

“Mua eena ekapiya nain lawiliw akena ekapinon, o me eeyarinon.

³⁸Nain ni yena teeria unowa, o mua eena opora efar opiya nain, naap akena ikok wueliwa ikainon. Ne mikikira yiinon-na yo me kookalinen,”

(Habakuk 2.3-4)

naap maek. ³⁹Ne i me keker opow muuta nain Mua Maneka mikikira iwep mesenalimik nain-ke, weetak. I eena Yeesus opora wiar opap ikemkun yia aaweya eliwa ikemik nain-ke.

Opor makena ookowa onoma

11 ¹Aria kekanep Yeesus opora wiar opowa onoma feenap. I Yeesus opora yia maakemik nain makena-ke naep wiar kema suuwam-ikowa-ke. Ne maa unowa yiena mokok onaiya me urufimik, nain yiena kema-ke makena-ke naimik. ²Ne wi iiriw eker mua Mua Maneka opora wia maakek nain makena naep opora wiar opam-ikemik. Naapeya sira nain wiar kookalep teeria nain wi mua kaken eliwa-ke wia naek.

³I Mua Maneka opora opowiya fain makena-ke naimik. Os-ke maeya miiwa ne aapereka maa muutitik imenarek. Naapeya maimik, i aakisa maa muutitik urufimik nain iiriw me ikua, ne Mua Maneka-ke maeya imenarek.

⁴Aria Abelⁱ iiriw Mua Maneka opora wiar opam-ikok maa eneka-pa Mua Maneka patirak nain eliw akena-ke wiar maek, ne weepe Kein maa patirak nain eliwa-ke me wiar naek. Abel sira naap-pa Mua Maneka-ke o mua kaken eliwa-ke naemi patirowa eliwa-ke wiar naek. Ne Abel iiriw umok, nain Mua Maneka opora opowa nain os-ke sira nain yia ofakowam-ikowa saarik.

⁵Aria iiriw eker Inok, Mua Maneka opora wiar opowiya mia onaiya aawep owow iinan amapurupok. Mokok enuma ikaeya amapurupok. Mua Maneka-ke aaweya mia onaiya mesenalep-puak. Eena Mua Maneka opor ara oko-pa maek naap,

“Iiriw Mua Maneka Inok me aawowa ikua nain sira wiar kookalem-ikua.” *(Yenesis 5.24)*

⁶Ne wi mua Mua Maneka opora me wiar opimik nain me wia kookalinon. Moram o mua, Mua Maneka wameiya wiar ekekam naep-na feenap mainok, makena Mua Maneka anane ikaiya. Ne fain pun mainok, makena, wi mua o wameiya ikowa kookalep akupimik nain wia apekarinon, naap mainok.

⁷Aria Noa pun sira naap, Mua Maneka opora wiar opam-ikua. Naapeya Mua Maneka maa samora ikoka imenarinon nain maakeya makena-ke naek. Ne opora wiar ookinen naep aasa maneka sirarek, ikoka yena emerua ne muuk teeria unowiya me mesenaliyen naek. Mua Maneka opora naap wiar opak nan wi mua opora me wiar opamik nain sira ariman wiar wuak. Ne Mua Maneka opora wiar opowiya os-ke mua kaken eliwa-ke naek. Naeya mua papako Mua Maneka opora wiar opimik nain-ke teeria epaskun wia wuami wi mua kaken eliwa-ke wia naek.

ⁱ 11.4 Opor ara fain Abel ne wi iiriw eker mua unowa nain wia maek, nain Olpela Testamen, Yenesis-pa nanar wiar urufowen.

Abraham Mua Maneka opora ookak

⁸ Aria Abraham pun sira naap, Mua Maneka opora wiar opam-ikua. Naapeya Mua Maneka-ke maakeya ona owowa piipupap miiwa oko ikiwok, miiwa eena o wuomaya ikoka ona ne ona teeria-ke neeke pokikuan nain. Ikip fuunep pokow epa nain me amisarek, Mua Maneka opora ookap oram ikiwep-puak. ⁹ O opora opowiya ikip miiw ara eena Mua Maneka maakek nan fuunep nan ikua. Nain o purer muaiya sel kooru muutiw kuap nan ikua. Aria Mua Maneka ona kookalowa Abraham maakep koonowak nain ona muuka Aisak ne wiimasip Yekop, wis pun makena urufikuan. Naeya wis pun naap imenaremi sel kooru-pa ikemik. ¹⁰ Abraham ona-na owow iinan kekanowa anane ikaiya neek ikowa kookalep kema moke ikua. Owowa eena Mua Maneka ona kema-pa imenap-puak nain.

¹¹ Aria Abraham Mua Maneka opora wiar opam-ikua. Makena o pane-afurak, ne ona emeriu Sara pun panep uroma wuowa me pepep. Nain Mua Maneka muuka iwowa maek nain makena naek. O opora opam-ikowiya ona emeriu muuka kuisow opak. ¹² Makena, Abraham iiwawun pane-afurak, naeya muuka imenowa me pepep naemik. Nain o muuka imenak, ne muuka kuisow nan o nembesir teeria mokoka pukemik. Unow akena, iinan mokoma saarik ne ifer saa saarik, wia tuunowa me pepep.

¹³ Aria iiriw Abraham ame ikemik nain wi opora opam-ikok umemik. Naeya Mua Maneka kookalowa wia maakep koonowak nain wienu mokoka-pa maa makena me urufamik. Wi maa nain wiimar makena urufiyen naep kemelam-ikemik. Kemelami maemik, “Makena, i miiwa fan ikemik nain oram purer mua ikemik. I senam me ikaiyen, i ikoka umep miiwa fain piipuowa-ke,” naap maem-ikemik. ¹⁴ Opor sira naap maemik nain feenap, wi wienu owowa kakeniw imeniyen naep naap maemik. ¹⁵ Wi wienu owow awona kema suuwekamik-na iiriw kirep ikiwekamik. ¹⁶ Nain me ikiwemik, weetak. Wi owow oko kookalemik, owow enuma ne eliwa eenu iinan-pa ikua nain. Naapeya Mua Maneka wienu Maneka-ke naem-ikemik wi nain ariman wia maek, “Makena yo wienu Mua Maneka ikem,” naap maek. Moram owow enuma nain iiriw dubilap wia moresarep-puomak.

¹⁷⁻¹⁸ Mua Maneka Abraham akimami muuka kuisow nain ifakime naakek. Ne Abraham Mua Maneka opora wiar opam-ikowiya ona muuka Aisak Mua Maneka patirekam naep onak. Makena, Mua Maneka iiriw o opora fain maakek nain kema suuwak, “Ikoka Aisak-pa nenu nembesir teeria mokoka manekarinon.” Nain o iikirap Mua Maneka opora ookami ona muuka kuisow akena nain eliw ifakiminen naek. ¹⁹ Moram kema maek, “Yo muuka uminon-na Mua Maneka eliw iikirowinon,” naap maek. Makena, Abraham muuka Aisak me ifakimok, nain i feenap maiyen, umowa saarik eruwa-pa aawok, naap maiyen.

²⁰Ne Aisak Mua Maneka opora wiar opam-ikowiya ona muuka erup Yekop Iso ikos kekanowa wiemi maa ele-eliwa wiimar wiar imenarowa nain wia maakek.

²¹Ne Yekop Mua Maneka opora wiar opowiya umekam naep ona muuka Yosep muuka erup nain kekanowa wiew. Ne ona soomarow kuumiw enankowa wame uumap ikok Mua Maneka faremi unuma fakerak.

²²Ne Yosep pun naap, Mua Maneka opora wiar opam-ikua. Ne umekam naemi ona teeria Isrel wia maakek, “Ni wiimar Isip piipuap kirep Kenan ikiwemi-na yo oona pun efar aawep feekiya ikiwep epa neek soopeka,” naap wia maakek.

Moses Mua Maneka opora wiar ookak

²³Aria Moses^j onak wiawi, wi Mua Maneka opora wiar opam-ikemik. Iir nain Isip owow saria maneka wi Isrel muuka wia ifakimowa wia maakek. Ne Moses onak o muukarek nain urufak-na eliw akena. Naapeya muuka me yiar ifakimuk naep siiwa arow pipilimep-puamik. Wi owow saria kamenap wia onowa nain me keker opamik.

²⁴Ne Moses Isip owow saria wiipa-ke nanikap arimowak. O arimep Mua Maneka opora wiar opowiya maek, “O emeria nain muuka-ke, naap me efa mauk.” ²⁵Wi Isip wiamiya ikok sira samora onami kemelam-ikowa nain me kookalek, nain miiw sira-ke ne epa maala me ikowa-ke naek. Yo Mua Maneka teeria Isrel wiamiya sirirowa aawinen naek. ²⁶Ne maek, Isip owowa maa ele-eliwa unowa nain maa oram-ke. Yo yiena Mesaiya ookamkun emina efa ururowowa nain pun eliwa-ke naek. Moram wiimar Mua Maneka wamei-ya-pa maa makena urufinen naek. ²⁷Mua Maneka opora opap Isip owow saria maneka me keker opowa owowa nain piipuak. Mua Maneka me urufimik nain, os-ke urufowa saarik arep kekanep ikua. Naapeya akimowa unowa nomakek.

²⁸O Mua Maneka opora wiar opam-ikok sipsip ifakimep Pasowa sira nain wuak. Ne wi sipsip ifakimep aka aawep koor omopora-pa fienawareka wia maakek. Aria ensel ekapep wia ifakimowa nain aka nain wiar urufap i Isrel muuk iperowa me yiar ifakiminok naep naap onamik.

²⁹Ne wi Isrel Ifer Oka naimik nain puukap okaiwi ekowa me pepep, nain wi Mua Maneka opora wiar opowiya eka okaiwi ekamik. Feenap, ifera-ke pukep oko-okaiwi areya wi ekamik. Ne wi Isip-ke wiokap eku naep onamik-na ifera nainiw pukep oromi iiwawun wia mueya eka enep umemik.

³⁰Ne wi Isrel Mua Maneka opora wiar opowiya teeria maneka Yeriko nomon pika maneka nain saawirinowamik. Fofa ikur okaiwi-pa erup naap oniwwin pika nain onaiw tenep ururek.

^j 11.23 Moses nanar nain Olpela Testamen, Eksodas-pa eliw urufowen.

³¹Ne aria Yeriko pina emeria Reap^k naimik nain pun Mua Maneka opora opak. Iir oko Isrel mua erup owowa ikum wiar urufowa ikiwemik. Ne Mua Maneka opora wiar opowiya wiam erup me wia ifakimuk naep wia aawep wia pipilimok. Naapeya wi Isrel owowa nain wiar kererew wi Mua Maneka opora wiar fienamik nain iiwawun wia ifakimemi emeria nain me ifakimemik.

³²Ne yo eliw mae-ikiwinen, nain yo epa marew. Aa-na wi teeria fain wia maekam, Gidion, Barak, Samson, Yepta, Dewit, Samuel ne wi profet papako, wi nain. ³³Wi iiriw teeria nain, wi Mua Maneka opora wiar opam-ikemik. Naapeya wi papako kekanep miw unowa saria wiamiya irakep wia nomakemik. Wi papakosira kakeniw oniwkin Mua Maneka maa wia maakek nain makena wiar arem-ikua. Papako, Mua Maneka kekanowapa maa eneka laiyan opaimika wia ofomiwkin me wia ifakimemik. ³⁴Ne papako, mukun yoowa akena-pa wia wuiwkin me awemik. Wi papako baliwep ao-wuepiwkin maa anima me wia aawem-ikua. Ne wi kekanowa marewarem-ikemik nain, Mua Maneka-ke wia kekanowam-ikua. Naeya wi kekanep owow oko oko wiamiya irakep wia nomakem-ikemik.

³⁵Wi emeria papako wiena muuka wiar umemik nain kiiriw iikiramik. Mua papako koora ekamik nain samor akena wia arufam-ikemik. Naap wia maakemik, “Ni Mua Maneka opora wiar maowa piipuowen-na nia wasirkamkun ikiwowen.” Nain wi kema feenap wuamik, i sira neeke umiyen-na ikoka iikirow epa-pa eliw akena ikaiyen naemik. Naep wia piipuowa naemik-na weetak, miatinemik. ³⁶Ne papako nirow opora wia opawami samor akena wia arufamik. Ne papako ifariw wia kaikap koora wia pekamik. ³⁷Papako nomon ika wiaremik. Papako mia ara gone-pa wia puukiwkin umemik. Ne papako furaiw wia mikiwkin umemik. Ne papako mia suuwowa weetakeya sipsip ne meme kanima ainep purer mua puukap yawem-ikemik. ³⁸Eliwa me wia wuam-ikemik. Wiisak, wi inow epa mareweya ikiwep epa mua marewapa nan ikemik, ema kiirapa, nomon ona-pa, kokora-pa nan ikemik. Nain wi Mua Maneka opora wiar opam-ikemik. Ne wi eliw akeniya wi miw fain mua-ke wia iiraremi wia samoram-ikemik.

³⁹Wi unowa nain Mua Maneka opora wiar opam-ikowiya maa sira-sira wiar imenarem-ikua nain nomakiwkin unuma eliwa wiew. Nain Mua Maneka eena opora wia maep koonowak nain wiena mokok onaiya me urufamik, nain wi kekanep naap ikemik. ⁴⁰Moram Mua Maneka ona iiriw i yia naep opora wia maek nain wi wiisow makena me urufuk wia naek. Wiimar wisiya isiya iiwawun maneka os-ke yia saliwami unowiya dubil maneka ikauk yia naep sira naap wuak.

^k 11.31 Reap, o iiriw era emeria-ke. Nain o Mua Maneka kema suuwap wi Isrel wia asipak. Naeya Mua Maneka-ke aawok. Nanar nain Olpela Testamen, Yosua Saptu 2-pa urufowen.

Mua Maneka-na yiena Auwa-ke

12 ¹Aria wi iiriw emeria mua eena opora baliwep opamik nain teeria maneka yia warikap ikowa saarik. Wi kekanep opora opamik nain yia kemapawiwkin kema aawem-ikaimik. Naeya Yeesus Kraiss ookowa naini kema unu-unowa-ke yia opap ikua nain iiraremi pina yia wasiem-ikaiya nain pun piipuikua. Piipuap Mua Maneka karuowa yia maek nain kekanep ikiwep fuuniyen. ²I karuemi Yeesus mokoka toonep urufap karuiyen. I opora opimik nain onoma os, ne karuep fuunowanain pun onoma os. O eena ikoka kemelow manekiw ikainen naep kekanep sirirowa maneka aawep nomokow moke-pa umok. Nomokowa-pa umowa-na emin ururowa maa-ke, nain oram-ke naek. O aakisa ikip Mua Maneka pokap ikaiya nan aken ekeria-pa wiar pokap ikua. ³Ni nain kema suuweka. Wi mua samora opora wiar fienami samoram-ikemik, nain o kekanek. Naapeya ni o kema suuwap kekanep ikowa nain kema me pinarowen.

⁴Ni pina onowa miatinep kekanem-ikaiwkin nia samoram-ikemik, nain ni me iiwawun samor aawep umeman, weetak, ni eliw ikeman. ⁵Mua Maneka nia kekanowami nia maek nain kema irinareman-yon. O muuka wiipa nia naemi maek,

“Yena muuk unowa, yo niena Mua Maneka-ke nia kakenami yoowa niyem nain oram-ke me naeka. Ne pun ifana niariyem nain ni kema me samorareka.

⁶Moram yo Mua Maneka-ke mua wia kookaliyem nain wia kakeniyem, ne wi mua yena muuka-ke wia naep wia kakenami yoowa wiiyem.”

(Gutpela Sindaun 3.11-12)

⁷Naapeya ni yoowa aawowen-na ni Mua Maneka yia kakenowa nain-ke naep osiw ookeka. Moram yena muuka wiipa-ke nia naep naap nia oniya. Aria muuka kuisow wiawi-ko me kakeniya-i? Weetak, kakeninon. ⁸Ne ni Mua Maneka muuk unowiya nia kakeniya. Me nia kakeninon-na ni me o muuka akena-ke, ni gunak siirka-ke nia naikuan. ⁹I unowiya auwa onaiya ikemik, wis-ke yia kakeniwkin maemik, auwa eliwiyi naap yia onamik. Naapeya i Mua Maneka yiena Auwa eena kukusa yiar urufiya, ne yia kakeniya nain, o opora anane wiar miimowa-ke ikua. Naap maep eliw akena ikaiyen. ¹⁰I miiwa-pa epa iwa ikemik fain auwa-ke yia kakenami yoowa yiimik, wiena amisa-pa naap yia onimik. Ne Mua Maneka naap weetak, o wi eliw akena ikauk naep anane yia kakeniya. Naeya o sira wiar aawep pina marew, dubil akena ikaiyen. ¹¹O yia kakenami yoowa yiyi. Nain i yoowa aawem-ikok maa eliwa-ke me naimik. Nain-ke ifana yiarem-ikaeya sira samora piipuap sira eliwa ookowa yiam paayap baliwep pokimik.

¹²Naapeya ni wapena kekanowa marewarep merena umep ikeman nain kekanep ikeka. ¹³Ni era saliwap soomareka, naeya kepura niar kirep ikua nain iiwawun me niar pusuninon. Naap niar ikok nainiw sariarinok.

Mua Maneka mikikira me iwiyen

¹⁴Ni mua saria wiowa nain kema nain manekiw ikeka. Ne kema melina ikowa nain naap manekiw ikeka. Moram ni kema melina me ikowen-na Mua Maneka me urufowen. ¹⁵Ni niam urufami ikeka, oko Mua Maneka yia kemalowa nain ni teeria mua oko o ookam-ikok piipuion. Ne oko pun feenap, mua oko-ke opor sira oko maemi kema nia mikeya mua unowa wakiemi Mua Maneka mokoka-pa kema tumina ikowen. ¹⁶Ne oko, alakirowa sira me ookeka. Ne Mua Maneka sira wiar ookowa kema ikeka, oko Iso sira onak naap arowen. O muuk iperowa-ke, ikoka wiawi epa wiar aawep maa muutitik urufinon. Ne iir oko-pa wiamun maa enowa wiar maalep enimekam naep inasin iperowa kekanowa nain maa oram-ke naemi wiamun iwok. ¹⁷Neni nain wiar amisareman, aakisa fan wiawi epa wiar aawekam naep onak-na weetak, me pepepek. Omawami wiawi maakek-na weetak. Wiawi era oko imenowa me pepekeya weetak naakek. Naapeya ni maa urufap.

I Saiyon ema-pa ikemik

¹⁸Ni Mua Maneka wiar fuuneman nain me wi Isrel eena iiriw ema fuunemik naap. Ni ema fuuneman nain me maa urufap opowa-ke, weetak. Wi Isrel iiriw Sainai ema ikiwemik nain mukun onaiya ikua nain. Ne ama parin marew epa ruruparep ewar manekiw ikua nain. ¹⁹Ne wi nan ikok puuw aluowa ne mua aakunowa miimamik. Naap miimap kema tootonep Moses omawami maakemik,” I mua iwakara aakuniya nain kiiriw miimowa miatinimik,” naap maemik. ²⁰Moram Mua Maneka opora wia maakek nain kekanowa onaiya ikua. Feenap maek, “Mua kuisow-ko ema fain mamaiya akena ekap me iimarinok. Naap iimarinok-na nomon ika wariwkin uminok. Ne maa eneka pun sira naap.” ²¹Wi nain urufamik-na samor akena. Ne Moses pun kema tootonep maek, “Yos pun manek akena keker opap kema ipa siinarem,” naap maek.

²²Ni aakisa ikip fuuneman nain ema oko Saiyon naimik nain. Epa eena Mua Maneka owow iinan-pa ikua nain, nain unuma pun Yerusalem. Ne wi ensel teeria manek akena nan wiam fiirimep kemelam-ikaimik. ²³Nis pun Mua Maneka muuk iperowa areman, ne i unowiya yiam fiirimep ikaimik. I teeria nain yiena unuma Mua Maneka-ke iiriw owow iinan-pa yiar siisimep-puak. Ni Mua Maneka ikip ona wiar fuuneman, eena miw mua unowiya baliwep yia mekawiya nain. Ne pun, iiriw wi mua kaken eliwa wia naek nain umep wiena kukusa dubila ikok ikip o wameiya ikemik, wi nain wiar fuuneman. ²⁴Naapeya ni yiena gone mua Yeesus wiar fuuneman. Mua nain opor enuma eena Mua Maneka yiamiya kaikeya os-ke ona aka-pa koonowak. Iiriw Abel umok nain aka miiwa-pa wiar orok nain muuna ururowa-ke

ikua.¹ Aria Yeesus aka-ke oromi mua wia saliwinen naek. Naeya ni ikip o wiar fuuneman.

²⁵Naapeya ni maa urufami, oko o opora nia maakiya nain wiar fienowen. Feenap, iiriw Mua Maneka Sainai ema-pa wi Isrel opora wia maakek. Ne wi mikikira iwemik nain o bagiw wiar urufami sirirowa maneka aawemik. Ne aakisa mua eena owow iinan-pa orop opora yia maakiya nain me miimiyen-na kamenap yia oninon? Bagiw maneka me yia ofakowinon-i? ²⁶Ne iir nain Mua Maneka opora wia maakem-ikua nain miiw onaiya gariarem-ikua. Ne aakisa opora koonowami maek nain feenap, “Yo kiiriw miiwa ofofiyem nain me miiwa muutiw gariarionon, iinan pun iiwawun,” naap maek. ²⁷Opora fain, “kiiriw” maek nain feenap, maa unowa eena ona onomakek nain ikoka ofofeya gariaremi iiwawun mesenalinon. Naeya maa ikoka eena ofofeya me mesenalinon nain naap ikainon.

²⁸⁻²⁹Aria feenap, i owow enuma eena me gariarionon neek ikaiyen. Naapeya i Mua Maneka yia kemalek nain sira eliwa naakikua. Yiena Mua Maneka-na mukuna eena maa kukumakeya iiwawun awiya nain-ke. Naapeya o ekima manek akena opap kookalowa wiar ookap lotu onam-ikaikua.

I mua oko manek akena wia kookaliyen

13 ¹Aria ni Yeesus teeria, ni niam kookalowa-ke naap niam kookalem-ikeka. ²Ne mua pepena-ko niar ekapuk-na wia tetareka. Sira eliwa nain kemaiw ikeka. Iiriw mua papako naap onami miiw mua-ke naep wi ensel wia tetaremik. ³Aria wi kooru ekap ikok sirirowa aawem-ikaimik nain wia kema suuweka, wi wiamiya kooru ekap ikowa saarik ikeka. Ne wi papako wia samoriwkin sirirowa maneka aawem-ikaimik nain pun wia kema suuweka, nis pun sirirowa eena wi aawimik naap aaweka.

⁴Aria miewowa sira maneka-ke, ni naap maemi baliwep ooekaka. Muaiya emeria kema kuisow ikok uruw mia wiam kaikuk. Moram wi uruw mia, sosor mia ululkowimik nain ikoka Mua Maneka-ke pina nain wia kiripominon. ⁵Ni maamuma kookalowa-ke kema me nia pinarowinok. Ni maa pepep efar ikua naemi maa unowa kerew aawowa kema me urupeka. Moram Mua Maneka ona nia asipowa nain iiriw maeya ikua,

“Yo me nia piipuinen, yo miira me nia fieninen, weetak akena,”

(Lo 31.5)

¹ 12.24 Iiriw ekeru Abel weepe Kein-ke ifakimok. Aka wiar orok nain Mua Maneka-ke amisarek, naeya Kein pina nain kiripomami sirirowa iwok. Aria Yeesus aka orok nain, Mua Maneka-ke pina me yia kiripomiya. Yia saliwiyia.

naap maek. ⁶Naapeya i kekanep feenap maiyen,

“Yiena Maneka-na yena efa asipowa-ke. Yo me keker opinen. Wi mua efa samorowa maimik nain wi kamenap efa samorikuan?”

(Someka 118.6-7)

⁷Ni niena iiriw woos mua eena Mua Maneka opora nia maakem-ikemik nain wia kema suuweka. Wi opora opam-ikok umemik, naapeya wi sira nain wiar ifarimeka.

⁸Opora fain makena: Yeesus Kraiss anane ikaiya, iiriw naap ikua, aakisa pun naap, ne anane maneka naap ikaiya. ⁹Naapeya opor miililina unowa nain-ke nia mufeya me ookeka. Mua Maneka eena yia kemalep yia asipam-ikaiya nain maemi i kekanep opora wiar ookiyen. Me maa enowa sira ookowa-pa opora baliwep wiar ookiyen, weetak. Sira naap nain-ko me yia naapiya. ¹⁰Wi pris eena Mua Maneka tempel koorapa uuwimik nain patirow maa enowa papako eliw enimimik. Nain i aakisa patirow maa esimsa oko yiar ikua, ne maa nan ikua nain wi pris enowa me pepeka.

¹¹Aria feenap, pris woos mua-ke pina wiar iirarowa naep maa eneka aka aawep sel kooraa Kemen Iwowa Emi Akena neeke pikiwiya. Ne maa eneka makena pikip owow sisina-pa kuumiwkin iiwawun awiya. ¹²Sira naapiw Yeesus ona aka-pa wi mua pina wiar iirarowa naep owow sisina-pa sirirowa maneka aawep umok. ¹³Wi Yeesus sisina-pa wuap emin ururowa iwemik, naapeya is pun o wiar ikiwep naap aawikua. ¹⁴Moram i miiwa-pa ikemik fain owowa eena anane ikowa nain weetak. Naapeya owowa ikoka imenarowa nain urufiyen naemi arewam-ikaimik.

¹⁵Naapeya i anane Yeesus unuma-pa Mua Maneka lotu onami unum maneka iwikua. Ne yiena opaimika-pa o sira wiar maemi unuma wiar fakerikua. ¹⁶Ne pun mua oko wia saalokokami wia asipowa sira nain kemaiw ikaikua. Moram Mua Maneka sira unowa naap nain patirow maa saarik kookaliya.

¹⁷Niena woos mua tepak-pa niam wuami oporawiar miimam-ikeka. Moram wis-ke nia urufam-ikok nia kakenowa-ke. Wi uuwimik nain Mua Maneka-ke wiar pupinon. Naapeya opora wia miimeka. Naeya wi uuwowa onimik nain kemeluk. Oko ni emina kekaniwkin wi kema pinarep ikok baliwep me nia asipikuan, weetak.

¹⁸Ne is pun yia kema suuwap Mua Maneka fariwkin yia asipam-ikainok. I yiam amisaremik, i anane sira eliwa onowa kookalimik. Naapeya yiam pupep maimik, i kema melin maneka ikemik. ¹⁹Yo fain kema manek akena kookalep nia maakiyem, ni Mua Maneka fariwkin yo ewur akena era-ko wuomeya niar ikiwinen.

²⁰Mua Maneka i kema sonom eliwa yiiya nain-ke yiena Maneka Yeesus iikirowak, eena sipsip nepiow mua kekanowa nain. O umep ona aka-pa Mua Maneka opor enuma yiamiya kaikak nain koonowak. ²¹Yo

feenap nia naiyem, Mua Maneka sira eliwa onowa kema nieya o sira kookaliya nain naap onam-ikowen. Neemi Yeesus Krais kekanowa-pa nia kekanoweya sira kookaliya nain naap onam-ikowen. I unum maneka anane naap wiar fakeram-ikaikua. Makena.

²² Aria emar unowik, yo nia kekanowekam naep parosifa iiw muuta fain nia siisimomam, naapeya opora fain baliwep miimeka.

²³ Yo amisa niiyem, yiena emar Timoti koora ekap ikua nain aakisa weeser-wuamik. Efar ekapowa ewur arinon-na ikos ni nia urufowa ikiwiyen.

²⁴ Wi woos mua ne ni Mua Maneka teeria unowa nain wia maakeka, i eliwa ikeka wia naimik. Niena opor epaskun Mua Maneka teeria Itali-pa ikemik nain unow maneka ni eliwa ikeka nia naimik.

²⁵ Yiena Mua Maneka nia kemalep nia asipam-ikainok.